

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 23007
Tarih : 8-12-2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 09/12/2022 17:21
Sayı: E-120.10-1130554

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Punto 24 Bağımsız Gazetecilik Derneği (P24) bünyesinde çalışmalarını sürdüren Expression Interrupted platformunun İfade ve Basın Özgürlüğü Raporunda; Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında görülen 51 davada toplam 73 gazetecinin yargılandığı tespit edilmiştir. Bu dönemde tutuklu gazeteci sayısı ise 68'e yükselmiştir. Anayasa Mahkemesi, Basın İlan Kurumu'nun cezalara gerekçe olarak gösterdiği 195 sayılı Kanun'un 49. Maddesinin yeniden düzenlenmesi için hükmün Meclise gönderilmesine karar vermişti. 195 sayılı Kanun'un 49. Maddesinde değişiklik yapılması, basın ve basın emekçilerinin, gazetecilerin maruz kaldıkları hak ihlallerinin tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

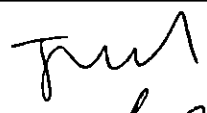
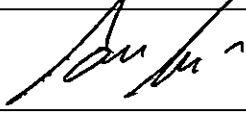
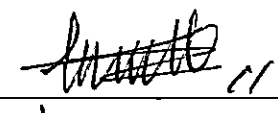
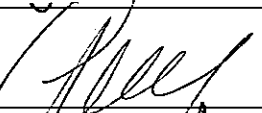
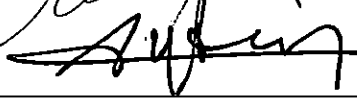
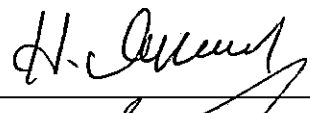
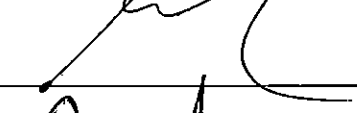
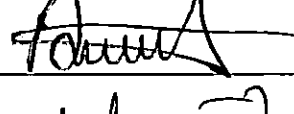
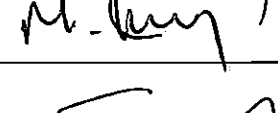
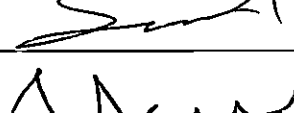
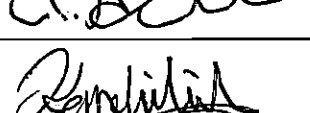
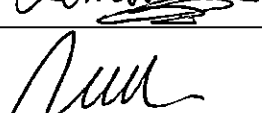
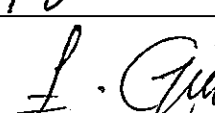
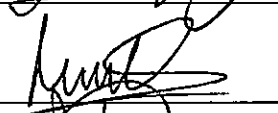
GEREKÇE

20 Temmuz ile 1 Eylül tarihleri arasındaki adli tatili de kapsayan yılın üçüncü çeyreğinde gazetecilerin sanık olarak yargılandığı 51 dava görüldü. Bu davalarda 73 gazeteci yargılandı. Karara bağlanan 15 davadan 10'u mahkumiyetle sonuçlandı. 10 davada 11 gazeteciye toplam 30 yıl 11 ay 11 gün hapis cezası verildi. Bir gazeteciye verilen hapis cezası 10 bin 110 TL para cezasına çevrildi. Beş gazetecinin beraat ettiği rapora konu üç aylık dönemde, 14 gazeteci hakkında dokuz yeni dava açıldı. 11 gazeteci ve medya çalışanı ise gözaltına alındı. 2022'nin ikinci çeyreğinin sonunda 67 olan tutuklu gazeteci sayısı ise 68'e yükseldi. Yargılamalarda gazetecilere en fazla "örgüt propagandası yapmak", "örgüte bilerek ve isteyerek yardım etmek" ve örgüt üyesi olmak" üzere "terör" suçlamaları yöneltildi. Bunların ardından en sık yöneltilen suçlamalar ise "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet etmek," "kamu görevlisine hakaret" ve "Cumhurbaşkanına hakaret" şeklinde kayıtlara geçti. Açık kaynaklardan derlenen verilere göre, yılın üçüncü çeyreğinde en az 23 gazeteci haber takibi esnasında polisin fiziksel şiddet ve tehdidine maruz kaldı. Bir gazeteci sınır dışı edilirken, bir gazetecinin de Türkiye'ye girişine izin verilmedi. Bir gazeteci ve bir medya çalışanı haber takibi esnasında yaşanan trafik kazasında yaşamını yitirdi. Aynı dönemde, 20 gazetecinin ise fişlendiği ortaya çıktı.

Rapora konu olan üç aylık dönemde; Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) televizyon kanallarına eleştirel yayın içerikleri nedeniyle ceza kesmeye devam etti. Söz konusu dönemde RTÜK'ün program durdurma ve para cezalarının hedefinde Halk TV, Habertürk TV ve Tele 1 kanalları yer aldı. RTÜK üyesi İlhan Taşcı tarafından açıklanan rakamlar ise Üst Kurulun ceza kararlarındaki orantısızlığı bir kez daha gözler önüne serdi. İlhan Taşcı'nın 1 Ocak – 15 Eylül 2022 tarihlerini kapsayan raporuna göre; RTÜK bu 8,5 aylık dönemde eleştirel yayın çizgileriyle bilinen televizyon kanalları hakkında toplam 11,5 milyon TL tutarında 38 ceza verirken, aynı dönemde iktidara yakın kanallara ise toplam 1,5 milyon TL tutarında üç kez ceza verdi. Basın İlan Kurumu (BİK) ise raporun incelediği üç aylık dönemde, Evrensel gazetesinin resmi ilan ve reklam yayımlama hakkını tümüyle iptal etti.

Özgür basına yönelik ise Ankara merkezli soruşturma kapsamında 25 Ekim'de işkence edilerek gözaltına alındıkları iddia edilen, 29 Ekim'de çıkarıldıkları mahkemece gazetecilik faaliyetleri nedeniyle "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklanan Mezopotamya Ajansı (MA) ve JINNEWS muhabiri 9 gazeteci, Sincan Cezaevi'ne götürüldü. Tutuklanan MA Yazı İşleri Müdürü Diren Yurtsever, muhabirler Berivan Altan ve Ceylan Şahinli ile JINNEWS muhabirleri Habibe Eren ve Öznur Değer, Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde tutuluyor. MA muhabirleri Deniz Nazlım, Emrullah Acar, Selman Güzelyüz ve Hakan Yalçın ise Sincan 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne götürüldü. Gazetecilerin, cezaevinde tek kişilik hücrelerde tutulduğu öğrenildi.

195 sayılı Kanun'un 49. Maddesinde değişiklik yapılması, basın ve basın emekçilerinin, gazetecilerin maruz kaldıkları hak ihlallerinin tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6			
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇİN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
20	FELEKNAS UCA	BATMAN	